

Jarina Edlund
Tillstånd
08-508 260 94
jarina.edlund@stockholm.se

Till kommunstyrelsen

Naturvårdsverkets redovisning av regeringsuppdrag om omhändertagande av bilar. Svar på remiss. KS001-1531-2011

Sammanfattning

Trafikkontoret ser positivt på att Naturvårdsverkets framställning till regeringen bidragit till en översyn av reglerna om omhändertagandet av uttjänta bilar samt vissa bestämmelser om flyttning av fordon.

I det framlagda förslaget har Naturvårdsverket utarbetat förslag till regeländringar som syftar till att målen för återvinning av uttjänta bilar och bildelar uppnås samt att miljöaspekter iakttas under olika stadier vid omhändertagandet. Förslaget syftar även till att förbättra ekonomin i och effektiviteten vid fordonsflyttning.

En kortare förvaringstid, om sex veckor istället för tre månader, som föreslås för fordon som inte hämtas ut medför sannolikt en kostnadsbesparing för såväl fordonsägaren som kommunen.

Den föreslagna flyttningsmöjligheten med miljöskäl som grund kan förebygga negativa effekter på miljön, öka miljöhänsynen samt förbättra miljön.

Remissen

Kommunstyrelsen har remitterat ärendet Naturvårdsverkets redovisning av omhändertagande av bilar, *Uttjänta bilar och miljön*, för yttrande till trafik- och renhållningsnämnden senast den 16 september 2011. Kontoret svarar på remissen i form av ett kontorsyttrande. Ärendet kommer att anmälas i Trafik- och renhållningsnämnden den 29 september 2011.

Naturvårdsverkets redovisning och förslag

Regeringen har uppdragit till Naturvårdsverket att senast den 30 juni 2011 redovisa hur omhändertagandet av uttjänta bilar och bildelar fungerar i praktiken. I uppdraget ingick även att klargöra hur ansvaret är fördelat mellan de olika ekonomiska aktörerna, hur tillsynen bedrivs och fungerar samt om informationen och rapporteringen fungerar tillfredställande för alla berörda parter. Även frågorna om hur systemen för konsumenter och markägare fungerar skulle belysas. Huvudsyftet med översynen har varit att utreda och kartlägga hur målen för återvinning uppnås och hur miljöhänsyn iakttas vid omhändertagandet av de uttjänta bilarna.

Naturvårdsverket har som ett resultat av sin genomgång föreslagit ändringar i ett antal lagar och författningar. De lagar och författningar i vilka ändringar föreslås som direkt berör **kontorets** verksamhet är lagen (1982:129) om flyttning av fordon i vissa fall och förordningen (1982:198) om flyttning av fordon i vissa fall.

Naturvårdsverkets förslag

Inledningsvis anför Naturvårdsverket att regeringen bör bedöma och besluta *huruvida kommunerna och Trafikverket bör ersättas* för de kostnader omhändertagandet av uttjänta bilar medför.

Naturvårdsverket bedömer att en garanterad kostnadstäckning troligen skulle öka och påskynda insamlingen av övergivna bilar, vilket i sin tur är positivt för miljön. Ersättningen skulle i så fall täcka transportkostnaden samt kostnad för indrivning och utgå med ett schablonbelopp. Någon ersättning för utredningskostnader föreslås inte.

Enligt Naturvårdsverket bör målet i första hand vara att förebygga att uttjänta bilar hamnar ute i naturen. I andra hand handlar det om att de bilar som ändå överges, snarast möjligt hämtas och lämnas till närmaste bilskrot för omhändertagandet.

Naturvårdsverket förslag till lösningar på ökat omhändertagande och minskade kostnader för kommuner och Trafikverk

- En relativt hög skrotningspremie
Bör hanteras av producenterna själva, men ett sådant krav går längre än nuvarande ELV-direktiv
- Utökat producentansvar
Kommunerna har rätt till viss ersättning för insamlingskostnad från producenterna

- Bilägarkollektivet betalningsansvarigt
Utredningen föreslår att Transportstyrelsen tar ut en mindre avgift från registrerade bilägare för att täcka skattebetalarnas andel av kostnaderna
- Kampanjer för insamling av övergivna fordon
Skrotningskampanjer har med varierande framgång bedrivits tidigare.

Lagen om flyttning av fordon reglerar hur kommunen får hantera de bilar som omhändertas. Enligt nu gällande lagregler övergår äganderätten till flyttat fordon, som inte klassats som fordonsvrak, till kommunen eller staten efter tre månader i de fall ägaren inte har hämtat fordonet. Genom att inte hämta fordonet anses ägaren har uppgett sin rätt till detsamma. Här föreslås en ändring på sådant sätt att *skyldighet att förvara fordon ändras från tre månader till sex veckor, alternativt i kombination med en längre tidsfrist för fordon upp till ett visst värde.*

En definition av ägarbegreppet i 7 § i lagen om flyttning av fordon i vissa fall har setts över. En anpassning har skett till det begrepp som används i lagen (1976:206) om felparkeringsavgift. *Ändringen innebär att registrerad fordonsägare blir betalningsansvarig vid flyttning av fordon.* Med registrerad ägare anses den som i förekommande fall är antecknat som fordonets ägare i vägtrafikregistret. Om fordonet är avregistrerat bör den som senast var fordonets registrerade ägare ansvara för flyttningskostnaderna. Om fordonet är avregistrerat med stöd av skrotningsintyg eller avställt med stöd av mottagningsbevis bör i stället den som utfärdat intyget eller beviset ansvara för kostnaderna. Ansaret att betala flyttningskostnaderna bör inte gälla om omständigheterna gör det sannolikt att fordonet frånhänts ägaren genom brott.

Det föreslås en ny bestämmelse i förordningen om flyttning av fordon i vissa fall om rätt att flytta fordon med miljöskäl som grund. Det finns idag inget rättsligt stöd för att flytta fordon, som inte bryter mot någon bestämmelse om stannade och parkering, i de fall dessa riskerar att läcka olja t.ex. i vattenskyddsområden, i vattendrag eller i naturen. (Fordonsvrak får dock redan idag flyttas av detta skäl)

Trafikkontorets synpunkter och förslag

Trafikkontoret kommenterar inte genomgången av återvinning av uttjänta bilar, utan väljer att kommentera endast kommentera kapitlet i remissen som berör ”Kommunernas hantering av övergivna skrotbilar” samt förslag till författningsändringar rörande detta. Inledningsvis beskrivs hanteringen i dagsläget.

Flyttning av fordon, idag

Trafikkontoret ansvarar för flyttning av fordon i staden, såväl på gatumark som på tomtmark. Flyttning på tomtmark sker först efter begäran från markägaren. Under vilka förutsättningar ett fordon får flyttas regleras mycket specifikt i lagen och förordningen om flyttning av fordon i vissa fall. Fordon kan flyttas för att det är ett fordonsvrak eller för att det står trafikfarligt, hindrande eller är långtidsuppställt. Det fordon som inte är fordonsvrak flyttas till stadens uppställningsplats. Om ägaren ej hämtar ut fordonet är staden, som tidigare nämnts, skyldig att förvara fordonet i 3 månader. Detta är förenat med kostnader och förutom avgiften för flyttningen tillkommer en dygnsavgift. Kostnaden för staden och skulden för bilägare som ej hämtar sin bil kan uppgå till c:a 4.500 kr per fordon, en kostnad som staden i många fall ej får ersättning för. Ett fordonsvrak är ett fordon som är att betrakta som övergivet, är i dåligt skick och har ett ringa eller inget värde. Ett fordonsvrak förvaras inte på stadens uppställningsplats utan skrotas omgående. Kostnaden för skrotningen betalas mycket sällan av fordonsägaren.

Förslag till ändringar

Trafikkontoret instämmer i bakgrunden till översynen av bestämmelserna om flyttning av fordon.

Förslagen att kommunerna ska få ersättning för sina kostnader vid flyttning av övergivna fordon är välkomna. Det är dock otydligt hos vilken myndighet ansvaret att hantera skrotningsersättningar ska ligga och hur det ska fungera i praktiken. Trafikkontoret instämmer att frågan om finansiering av ev. ersättning för omhändertagande av övergivna bilar ska avgöras politiskt.

Lag (1982:129) om flyttning av fordon i vissa fall

6 § 1 stycket 2 punkten; Förslagen lagändring tillstyrkes.

Trafikkontoret tillstyrker att kommunens skyldighet att förvara fordon enligt lagen om flyttning av fordon (som inte är fordonsvrak) bör ändras från tre månader till sex veckor. Det förekommer mycket sällan att fordonsägaren hämtar ut bilen efter längre tid än en månad. En kortare förvaringstid skulle minska både kommunernas bilägarers kostnader.

Trafikkontoret motsätter sig dock att förvaringstiden ska fastställas utifrån fordonsvärde. Det är oskäligt att fordon med visst värde ska behandlas annorlunda av kommunen än övriga fordon. Begreppet fordonsvärde kan bli svårt att definiera och det kan föranleda tvister, även om värdering gjorts av en värderingsman. Det föreligger även en klar risk för ökade administrativa kostnader, då det innebär

ytterligare en bedömning från kommunens sida. Kontorets uppfattning är att detta förslag inte kommer att ge önskat resultat och dessutom snarare skulle komplicera än förenkla handläggningen.

Lag (1982:129) om flyttning av fordon i vissa fall

7 § 3 stycket; Föreslagen lagändring tillstyrkes.

Trafikkontoret tillstyrker att ansvaret att ersätta kostnaderna för flyttning av fordon som huvudregel ska falla på fordonets registrerade ägare. Ett förtydligande i lagtexten kan minska onödiga tvister om ägarförhållandena och förhoppningsvis även öka möjligheterna att driva in kostnaderna för flyttning av fordon.

Förordning (1982:198) om flyttning av fordon i vissa fall

2 § 9 punkten; Föreslagen lagändring tillstyrkes.

Ökade flyttningsmöjligheter med miljöskäl som grund bidrar till att förbättra miljön samt, framförallt - förebygger negativa effekter på miljön. Det är dock i Naturvårdsverkets utredning oklart när fordon ska kunna flyttas med miljöskäl som grund, och vari miljöskälen kan sägas bestå. Det kan vara svårt att tillämpa flyttningsgrunden i praktiken, om det inte klargörs var man ska dra gränsen för vad som är miljöskäl.

Slut

Per Anders Hedkvist
Förvaltningschef

Louise Bill
Avdelningschef

Karin Hebel
Enhetschef